

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **Bc. P. B.**, bytem N. 192, Ř., zast. Mgr. Petrem Smejkaem, advokátem, se sídlem Na Sadech 21, České Budějovice, proti žalovanému: **Ředitel Bezpečnostní informační služby**, se sídlem Nárožní 1111/2, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1, a rozhodnutí náměstka ředitele Bezpečnostní informační služby pro zabezpečovací složky ze dne 3. 1. 2012, čj. 152-21/2011-BIS-3, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.808 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Petra Smejka, advokáta.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí náměstka ředitele Bezpečnostní informační služby pro zabezpečovací složky ze dne 3. 1. 2012, čj. 152-21/2011-BIS-3, jímž žalobci nebyla přiznána za období od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 náhrada škody z důvodu porušení právních předpisů a povinností Bezpečnostní informační službou.

Žalobce v žalobě nejprve rekapituluje, že byl příslušníkem Bezpečnostní informační služby a rozhodnutím ze dne 30. 11. 2000 byl propuštěn ze služebního poměru tak, že služební poměr žalobce měl skončit dne 31. 1. 2001. (Z důvodu pracovní neschopnosti žalobce v rozhodném období nicméně skončil až dne 10. 2. 2001, pozn. soudu). Žalobce se však proti propuštění ze služebního poměru bránil, následkem čehož bylo rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, č. j. 9 A 89/2010-143, rozhodnutí o jeho propuštění ze služebního poměru zrušeno a žalobce se tak stal opětovně příslušníkem

Bezpečnostní informační služby. V důsledku zrušení původního rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru bylo třeba, aby žalovaný rozhodl o platových nárocích žalobce po dobu, po kterou nevykonával službu v důsledku nezákonného rozhodnutí žalovaného. Žalovaný rozhodnutí o těchto nárocích rozdělil do dvou časových období, a to za období od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 a období od 1. 1. 2007 do zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru. Za druhé z uvedených období byly platové nároky žalobce vyřešeny a předmětem této žaloby je rozhodnutí o nárocích za dobu od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006.

Žalobce posoudil (podle přesvědčení žalobce nesprávně) nárok uplatněný žalobcem jako nárok na náhradu škody, která mu měla být způsobena porušením právní povinnosti ze strany služebního funkcionáře Bezpečnostní informační služby, který vydal nezákonné rozhodnutí o skončení služebního poměru. Žalovaný vychází z ustanovení § 45 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě (dále jen zákon o BIS), a § 126 odst. 9 zákona nového zákona o služebním poměru číslo 361/2003 Sb. Žalovaný si nicméně neuvědomuje, že nárok na náhradu platu (nikoliv na náhradu škody) nelze posuzovat izolovaně a že zásada obsažená v ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 143/1992 Sb., kterým se řídily platové poměry příslušníků BIS v rozhodné době, tj. že zásada, podle které plat náleží jen za vykonanou práci, neplatí bezvýjimečně.

V logice žalovaného by neměl žádný zaměstnanec nárok ani na plat například v době čerpání dovolené nebo za dobu čerpání náhradního volna v důsledku práce přesčas. Stejně tak ovšem se musí posuzovat nárok žalobce za dobu, kdy žalovaný neplnil svou povinnost přidělovat žalobci práci. Pokud totiž obecně zaměstnavatel tuto povinnost neplnil, posuzoval se takový stav v rozhodné době jako překážky v práci na straně zaměstnavatele a mzdové (platové) nároky zaměstnanců upravovalo ustanovení § 129 a § 130 tehdy účinného zákoníku práce, které bylo aplikovatelné i na právní a platové poměry příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů.

Žalovaný tak nesprávně právně posoudil jeho nároky jako nárok na náhradu škody, ačkoliv je měl posoudit jako nárok na náhradu platu a v důsledku toho nesprávně zohlednil jiný výdělek žalobce v době, kdy nemohl konat službu, protože mu žalovaný nepřiděloval práci nebo lépe řečeno neumožňoval službu vykonávat.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl, aby byla jako nedůvodná zamítnuta. Nad rámec odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí dodal, že jeho postoj vychází z předpokladu, že nárok na plat náleží pouze za vykonanou práci a v jiných případech pouze tam, kde to zákon výslovně stanoví, jako například u dovolené, kterou zmiňuje žalobce. Ustanovení § 129 a 130 se na služební poměr příslušníků BIS nevztahovaly. Zákon č. 143/1992 Sb. upravoval vztah k zákoníku práce pouze v § 21, který stanovil, že pro minimální mzdu příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů a služeb ve služebním poměru platí obdobně § 111 zákoníku práce. Vztah úpravy služebního poměru a zákoníku práce upravoval § 146 zákona o BIS, který obsahoval taxativní výčet ustanovení zákoníku práce, která se měla použít na služební poměr příslušníků Bezpečnostní informační služby. V tomto výčtu však ustanovení § 129 ani § 130 obsažena nejsou. Úvaha o použitelnosti těchto ustanovení je chybná již z toho důvodu, že tato ustanovení se na případ neplatného rozvázání pracovního poměru nevztahovala ani u zaměstnanců v pracovním poměru, neboť na tento případ dopadala ustanovení § 61 až § 64 tehdy účinného zákoníku práce. Tato ustanovení stanovila možnost přiměřeně snížit zaměstnanci náhradu mzdy za dobu, kdy mu zaměstnavatel v důsledku neplatného rozvázání pracovního poměru nepřiděloval práci, případně mu ji vůbec nepřiznat (byť až po uplynutí šesti měsíců), přičemž zákon výslovně

uváděl, že soud při svém rozhodování přihlédne zejména k tomu, zda byl zaměstnanec mezitím jinde zaměstnán, jakou práci tam konal a jakého výdělku dosáhl.

Ze správního spisu plynou následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Rozkazem ředitele Bezpečnostní informační služby ve věcech personálních ze dne 30. 11. 2000 č. 461/00 ve spojení s rozhodnutím ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 5. 3. 2007, čj. 68-8/2006-BIS-1, byl žalobce propuštěn ze služebního poměru. Rozsudkem zdejšího soudu ze dne 25. 11. 2010, čj. 9 A 89/2010-143, bylo toto rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Po právní moci tohoto rozsudku žalobce požádal o rozkaz k nástupu služby příslušníka BIS. Zároveň uplatnil svůj nárok na výplatu všech příslušných náhrad, mzdy, doplatků a příspěvků, a to zpětně ode dne propuštění ze služebního poměru ke dni podání žádosti. Rozhodnutím prvoinstančního služebního funkcionáře ze dne 3. 1. 2012, čj. 152-21/2011-BIS-3, bylo rozhodnuto tak, že žalobci nepřísluší za období od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 náhrada škody z důvodu porušení právních povinností Bezpečnostní informační službou. V odůvodnění tohoto rozhodnutí služební funkcionář uvedl, že za období do 31. 12. 2006 byl nárok žalobce posuzován v souladu se zákonem o BIS tehdy účinným. Uvedl, že ustanovení § 45 zákona o BIS stanovilo sice nároky pro případ zrušení rozhodnutí jako nyní účinný § 44 služebního zákona, avšak neobsahoval žádné ustanovení upravující plnění za dobu, kdy příslušník službu nevykonával. Proto je nutno postupovat podle obecných ustanovení o náhradě škody, neboť ke škodě došlo porušením povinnosti BIS, konkrétně vydáním nezákonného rozhodnutí. Podle § 45 zákona o BIS je-li rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno, služební poměr nadále trvá bez přerušení se všemi právy a povinnostmi. Mezi tato práva patří právo pobírat plat za výkon služby. To však nezakládá právo přímo na plat (jeho náhradu), neboť nebyla naplněna podmínka stanovená v § 3 odst. 1 zákona č. 143/1992 Sb., tj. že plat náleží jen za vykonanou práci.

Podle ustanovení § 124 odst. 9 služebního zákona, účinného od 1. 1. 2007, je výslovně stanoveno, že pro případ zrušení rozhodnutí o skončení služebního poměru náleží služební příjem za dobu, po kterou příslušník nevykonával službu. Při jeho absenci však platí zásada, že je nárok na služební příjem podmíněn výkonem služby, nestanoví-li zákon výslovně jinak. V případě, kdy náleží příslušníkovi služební příjmy, aniž by vykonával službu, je pak zákonem stanoveno, zda služební příjem náleží v plném rozsahu nebo v rozsahu omezeném.

Podobné ustanovení zákon o BIS neobsahoval. V důsledku nezákonného rozhodnutí tak nelze nahradit služební příjem, ale náhradu škody způsobenou vydáním nezákonného rozhodnutí. Její výše je v daném případě představována rozdílem mezi výdělkem, kterého by žalobce dosáhl, kdyby nebyl nezákonně propuštěn ze služebního poměru, a výdělkem, kterého za stejné období dosáhl v novém zaměstnání. V důsledku nezákonného rozhodnutí žalobce nemohl vykonávat službu. Nevznikl mu proto nárok na plat a tím byl poškozen. Zároveň se tím žalobci otevřel prostor k výkonu práce pro jiného zaměstnavatele. Náleží mu proto náhrada škody, která odpovídá rozdílu mezi částkou odpovídající výši finančních požitků, které by žalobci náležely při výkonu služby, a částkou odpovídající skutečným výdělkům žalobce u jiného zaměstnavatele za stejné období. V daném případě v souhrnu za celé rozhodné období žalobce přišel celkem o částku 2.016.999 Kč, což je částka, kterou by při výkonu služby získal. Zároveň však začal v rozhodném období vykonávat jinou závislou výdělečnou činnost a jeho celkový příjem činil za rozhodné období celkem 2.640.030 Kč. Příjmy žalobce tak převýšily příjmy, o které byl zkrácen v důsledku protiprávního jednání BIS, nebyla mu proto způsobena majetková újma a nepřichází proto v úvahu náhrada škody, protože škoda nevznikla.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí o odvolání, ve kterém zdůraznil, že je třeba si uvědomit, proč žalobce nevykonával práci. Bylo to z toho důvodu, že mu práce nemohla být přidělována, jelikož byl nezákonně propuštěn ze služebního poměru. Žalobce však byl připraven práci vykonávat, bylo mu v tom však bráněno. Takovou situaci nelze hodnotit jinak, než jako překážku v práci (službě) na straně BIS. Je proto třeba vyjít z nařízení vlády č. 180/1994 Sb., kde se v ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) určuje, že jako výkon práce se posuzuje doba, kdy zaměstnanec nepracuje pro překážky v práci s výjimkou doby pracovního volna poskytnutého na žádost zaměstnance anebo doby, pro kterou byla práce přerušena pro nepříznivé povětrnostní vlivy. V důsledku citovaného ustanovení je na roveň výkonu práce postavena doba, po kterou odvolatel nemohl vykonávat službu z důvodu překážek výkonu služby na straně BIS. Proto doba od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 je dobou, po kterou z pohledu práva žalobce službu vykonával. Za tuto dobu mu tak jednoznačně náleží plat bez ohledu na to, že to měl příjem z jiného pracovního poměru. Jeho nárok proto nemůže být posuzován jako nárok na náhradu škody, ale jen a pouze jako nárok na náhradu platu.

Dále žalobce upozorňuje, že ustanovení § 45 zákona o BIS je třeba jednoznačně vykládat stejně jako ustanovení § 124 odst. 9 služebního zákona, protože pokud se měl obnovit bez přerušení služební poměr žalobce se všemi právy a povinnostmi, mělo se obnovit i právo žalobce na plat a argumentovat tím, že mu plat být vyplacen nemůže, protože nekonal práci, nelze, jelikož si je třeba uvědomit, že žalobce byl připraven práci konat, přitom mu nebyla přidělována, neboť BIS byla s přidělováním práce v prodlení. Zde musí platit obecné pravidlo, že pokud je v prodlení BIS, nemůže být po dobu tohoto prodlení v prodlení žalobce.

O odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ředitele Bezpečnostní informační služby ze dne 17. 4. 2012, čj. 121-8/2012-BIS-1, a to tak, že odvolání bylo zamítnuto a prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný zopakoval argumentaci prvoinstančního rozhodnutí, podle kterého příslušníku BIS přísluší plat pouze za vykonanou práci, což vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 odst. 2 zákona č. 143/1992 Sb. Existují sice případy, kdy příslušníku BIS vzniká právo na plat, aniž by v rozhodné době službu vykonával, tyto případy ovšem zákon o BIS výslovně zmiňuje. Situace předvídaná v ustanovení § 45 zákona o BIS však mezi tyto případy nepatří. Třebaže tedy služební poměr žalobce trval bez přerušení po celou dobu, a to se všemi právy a povinnostmi, právo žalobce pobírat za výkon služby plat nemohlo být v tomto období v důsledku porušení právní povinnosti ze strany BIS realizováno, v důsledku čehož by mohla žalobci vzniknout materiální újma spočívající ve ztrátě žalobce na výdělku. Tato materiální újma by bezesporu představovala škodu, za kterou BIS odpovídá, žalobci však žádná materiální škoda nevznikla, protože jeho výdělek byl vyšší, než kolik činí souhrn výdělků v případě trvání služebního poměru, náhrada škody proto žalobci nepřísluší z důvodu, že nevznikla. Pokud jde o argumentaci nařízením vlády číslo 180/1994 Sb., žalobce zcela přehlíží ustanovení § 40 odst. 4 tohoto nařízení, které pro účely vzniku nároku na mzdu za vykonávanou práci aplikaci ustanovení § 40 odst. 1 vylučuje.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přitom rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci řízení souhlasili, resp. nevyslovili ve stanovené lhůtě nesouhlas.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Spor mezi žalobcem a žalovaným tkví v tom, zda po zrušení rozhodnutí o propuštění žalobce ze služebního poměru a obnovení jeho služebního poměru vzniklo žalobci také právo

na výplatu jeho služebního příjmu, navzdory tomu, že v uvedené době žalobce nekonal službu.

Soud ve shodě se žalobcem považuje v této souvislosti za nejpodstatnější fakt, že žalobce nekonal službu pro žalovaného jen v důsledku protiprávního jednání žalovaného, neboť ten mu nepřiděloval službu proto, že žalobce nezákonně propustil ze služebního poměru. Základní příčinou toho, proč žalobci nebyl vyplácen jeho plat, je tedy protiprávní jednání žalovaného. I pro stát jako pro kohokoli jiného ovšem platí stará římskoprávní zásada *Nemo auditur propriam turpitudinem allegans* (česky: nikdo nemůže těžit z vlastní nepoctivosti), nyní výslovně vyjádřená i v § 6 odst. 2 občanského zákoníku. Právě to však žalovaný v projednávané věci činí, neboť odůvodňuje svoji „neochotu“ vyplatit žalobci plat za předmětné období svým protiprávním jednáním, tedy tím, že v důsledku svého nezákonného rozhodnutí nepovažoval žalobce v uvedeném období za příslušníka BIS a nepřiděloval mu proto službu.

V souladu s výše uvedeným je tak nutno vykládat § 45 zákona o BIS a § 3 odst. 1 a odst. 2 zákona o platu. Lze sice souhlasit s tím, že obecně náleží plat jen za vykonanou práci, ale nevykonával-li žalobce práci jen v důsledku protiprávního jednání žalovaného, nemůže se tohoto faktu žalovaný k tíži žalobce dovolávat. Soud má za to, že jde o odlišnou situaci než v případě překážek v práci na straně zaměstnavatele, jimiž oba účastníci řízení argumentovali. Ty jsou totiž obecně představovány situacemi, které zákon předvídá a počítá s nimi (zaměstnavatel tak jedná dovořeně a v souladu s právem). V daném případě je však situace jiná a podstatná odlišnost je představována právě tím, že žalovaný jednal v rozporu se zákonem, když žalobci práci nepřiděloval, a jen a pouze tato okolnost byla příčinou toho, že žalobce nevykonával práci.

Nepříléhavé je v daném případě srovnání s úpravou podle zákoníku práce. Ta sice počítá s tím, že v případě nezákonného zrušení pracovního poměru může být nárok na mzdu krácen s přihlédnutím k výdělkům zaměstnance v novém zaměstnání, avšak až po uplynutí šesti měsíců od doby, kdy byl pracovní poměr nezákonně ukončen (§ 61 odst. 2 zákoníku práce). Uvedenou úpravou tedy nelze úspěšně argumentovat ani ve prospěch nároku na plat po celou rozhodnou dobu (tj. ve prospěch názoru žalobce) ani ve prospěch absence jakéhokoli nároku na plat po uvedenou dobu (tedy ve prospěch názoru žalovaného).

Příléhavější je v tomto případě spíše podpůrná argumentace nyní účinným služebním zákonem, který výslovně zakotvuje pravidlo, podle něhož má nezákonně propuštěný příslušník právo na doplacení platu za celou dobu, po níž byl nezákonně mimo službu. Soud souhlasí s názorem žalovaného, že tuto úpravu nelze na projednávaný případ přímo aplikovat, lze ji však použít jako doklad toho, že tento přístup není v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy.

Soud proto uzavírá, že žalobci i po dobu od 11. 2. 2001 do 31. 12. 2006 náleželo právo na jeho plat.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Současně zrušil i prvoinstanční rozhodnutí, neboť důvody, pro něž bylo žalobě vyhověno, se vztahují i na toto rozhodnutí. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění

pozdějších předpisů za 2 úkony právní služby po 2100 Kč (za převzetí věci a sepsí žaloby), a 2 režijní paušály po 300 Kč. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 4.800 Kč. K tomu se připočítává daň z přidané hodnoty ve výši 21 %, již je žalobcův advokát plátcem, ve výši 1008 Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 8.808 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. listopadu 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová